

A szombathelyi szlovének tíz éves jubileuma

A 2001. évi népszámláláskor Szombathelyen 79 fő kötődött a szlovén kulturális értékekhez és hagyományokhoz. 1990-ben 50, 1980-ban 52, 1941-ben 19, 1890-ben pedig még csak 2 lakos vallotta magát szlovén anyanyelvűnek a városban.

A vasi megyeszékhelyen az 1960-as évektől telepedtek le nagyobb számban a szlovének, akik gyökereikkel a Szentgotthárd környéki szlovén falvakhoz kötődnek. Kisebbségi Önkormányzatot először 1998-ban alapítottak, melynek első elnöke *dr. Pintér István* jogász volt. *Mukicsné Kozár Mária* néprajzkutató és szlovéntanár 1999 óta vezeti a testületet. Az öt képviselő szabadidejében, önkéntesként végzi a munkáját. Az önkormányzat székhelyén (Kisfaludy S. u. 1.) két helyiség áll rendelkezésükre a működéshez és a kisebb rendezvények lebonyolításához. A nagyobb rendezvényeket – ősztől tavaszig – az épület színháztermében tartják. A szabadtéri programokat lehetővé tevő, tavasztól őszi tartó időszakban a Vasi Múzeumfaluban tartják programjaikat. Ott, ahol 2002-ben – a felsőszölnöki Országos Szlovén Önkormányzat és Szlovénia anyagi segítségével – felépült a felsőszölnöki füstösház másolata, ez egyúttal a Szlovének Háza is.

A Szlovén Önkormányzat kezdeményezésére 1999-ben alakult meg a *Pável Ágoston Szlovén Kulturális Egyesület*. Elnöke *Merkliné Doncsecz Ibolya* (Apátistvánfalva), a szombathelyi Savaria Egyetem Szlovén Tanszékének tanára, az MTV szlovén magazinjának szerkesztője. Az elnökség öt tagja szintén önkéntesként végzi a munkáját. Az Egyesületnek 2008-ban 70 tagja volt (szlovének és magyar nemzetiségű családtagjaik).

Az önkormányzat és az egyesület fő tevékenysége a szlovén kultúra és anyanyelv (helyi nyelvjárás) ápolása, a kulturális kapcsolatok szervezése és fenntartása a Rába-vidéken, valamint a Magyarország más tájegységein szétszórta élő szlovénekkel, illetve az anyaországgal, Szlovéniával. A Szlovén Önkormányzat képviselői és az Egyesület elnöksége összesen mintegy száz fő részére szerveznek programokat, melyek száma az elmúlt tíz évben megközelítette a kettőszázat.

Évről évre sikeres rendezvénynek bizonyul a januári *farsangi bál*, amelyen mindig szlovéniai zenekar ad élőzenét; a májusi *Rábavidéki-nap* és a júliusi szlovéniai *zarándokút* (amely a Szent Márton-templomokhoz, Mária-kegyhelyekhez vezet). Augusztusban a cankovai Pável Ágoston Egyesülettel történő találkozás, valamint a Rába-vidéken zajló *Szlovének Országos Találkozója* számít visszatérő eseménynek. A horvátokkal, németekkel és romákkal együtt tartott *Szombathelyi Nemzetiségi Nap* és a legkisebb szlovén falu (*Orfalu*) lakóival való találkozás a szept-

Pável-est 2003-ban (balról az első Pável Judit)

A muraszombati magyar és a szombathelyi szlovén népdalkör a Múzeumfalú szlovén házában (2007)

temberi, a *szlovén színházi előadás* pedig a novemberi állandó programok közé tartozik. A *szlovén gyerekek* fellépése a Mikulás-ünnepségen és a Szent Márton-templomban szlovéniai énekkarral zajló *karácsonyi koncert* ma már elválaszthatatlanul hozzá tartoznak a decemberi hagyományokhoz.

A szombathelyi szlovének kapcsolatban állnak a muravidéki magyarokkal csakúgy, mint az ausztriai Stájerországban, Karintiában és az Olaszországban élő szlovénekkel is.

A szombathelyi Szlovén Önkormányzat népdalköre, a *Sombotelske spominčice* (Szombathelyi Nefelej-csek) 2004-ben alakult a Pável Ágoston Szlovén Kulturális Egyesület tagjaiból, Pável Judit vezetésével. 2006-ban az együttes vezetését *Mukics Ferenc* vette át, aki az énekeseket harmonikán is kíséri. Archaikus rábamenti szlovén népdalokat adnak elő, némelyiket magyar fordításban is. Rövid működésük alatt a hazai és az anyaországi szlovének több meghívásának tettek eleget, de felléptek már Szerbiában is.

A nefelejcs Pável Ágoston kedvenc virága volt, ezért került a népdalkör nevébe. Ugyanakkor utalás arra is, hogy anyaországtól távol sem kívánják elfelejteni szlovén anyanyelvüket, népdalaikat, kultúrájukat.

M. Kozár Mária